

18 februari 2015

Inleiding

Om nadere richting en onderbouwing te geven aan de verschillende lopende initiatieven en ontwikkelingen op het gebied van aardwarmte in Nederland zijn onderstaand de bijbehorende visie, doelen en ambitie weergegeven van de gezamenlijke Kennisagenda Aardwarmte. Deze Kennisagenda is een initiatief van het ministerie van Economische Zaken en Kas als Energiebron (LTO Glaskracht Nederland en EZ dir PAV) ('de partijen').

Visie

Aardwarmte is een hernieuwbare bron van energie die deel uitmaakt van de Nederlandse energiemix waar dat efficiënt mogelijk is.

Ambitie

De ambitie van partijen is om aardwarmte uit te laten groeien tot dé efficiënte, betaalbare en betrouwbare warmtebron voor de glastuinbouw, de industrie en de gebouwde omgeving in 2030 en zo een substantiële bijdrage te leveren aan de Nederlandse energievoorziening. Door gebruik te maken van de aanwezige kennis en ervaring betreffende de ondergrond en de energieopwekking en waar nodig nieuwe kennis op te bouwen ontstaat een vitale Nederlandse aardwarmtesector waarin bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden samenwerken vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheden.

Aanvulling/onderbouwing

Aardwarmte heeft grote potentie voor de verduurzaming van de warmtevoorziening in Nederland, te beginnen in de glastuinbouw. Daarnaast liggen er kansen in de gebouwde omgeving, in de industrie en voor de elektriciteitsopwekking.

Het 'actieplan aardwarmte' van EZ (2011) geeft aan:

- aardwarmte is een duurzame energieoptie met potentie
- staat aan de beginfase van de ontwikkeling

Het Programma Kas als Energiebron raamt het potentieel voor de glastuinbouw (reductie aardgasgebruik) op ca 10-20%.

De Beleidsbrief Tuinbouw 2013 vermeldt: "Een optimaal gebruik van aardwarmte kan 10 tot 20% van het energiegebruik in de glastuinbouw duurzaam maken terwijl, afhankelijk van het tempo van energiebesparing, een nog hoger aandeel haalbaar is. Het potentieel kan mogelijk vergroot worden door meerdere grondlagen te benutten. Momenteel hebben zeven koplopers een aardwarmteproject gerealiseerd en er zitten nog veel projecten in de pijplijn. Ik wil me sterk maken voor de ontwikkeling en versnelling van het gebruik van aardwarmte als duurzame energiebron in de glastuinbouw, mede in relatie tot het grote aantal aanvragen in de SDE+ en het risico van geologisch misboren."

18 februari 2015

Doelen

Tot op heden zijn de volgende doelen vastgesteld:

- Actieplan Aardwarmte : 11 PJ aardwarmte in 2020 (0,5 %punt van het 14-% doel voor duurzame energie)
- Versnellingsplan aardwarmte glastuinbouw 2014-2017:
  - Van 2 projecten/jaar naar 4-5 projecten/jaar in de glastuinbouw
  - In 2020 ca 0,3 Mton CO₂-reductie door toepassing aardwarmte, ca 5 PJ en bijna 5% van het energiegebruik van de glastuinbouw
- Voor het energieakkoord 2023 wordt voorlopig het doel 12 PJ aangehouden.
- Voor 2030 en verder zijn nog geen doelen gesteld,
- PBL (*Naar een duurzamere warmtevoorziening van de gebouwde omgeving in 2050,2012*) geeft een potentieelraming voor geothermie van 25 tot 50 PJ in 2050.

De Kennisagenda kent de volgende doelen:

- het terugdringen van onzekerheden en risico's (met de focus op de operationele fase en de ontwerpfase)
- het verbeteren van de operationele en energetische efficiency
- het optimaliseren van de kosten (met name het verlagen van de boorkosten en de bedrijfsvoering)
- het vergroten van het toepassingsgebied
- het verlengen van de gebruiksduur

Tot slot

De doelen en ambities zijn realiseerbaar als ook andere partijen, zoals bedrijfsleven (energiebedrijven, industrie, aanbieders en adviseurs), provincies en vastgoedeigenaren deze onderschrijven en er naar handelen. De bovengenoemde organisaties zoeken dan ook nadrukkelijk samenwerking en afstemming met deze partijen.